

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIV.
Štev. 47

TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
UPRAVE: 25-67 in 28-67
POSLOVALNICA CELJE, Prešernova 3, tel. 280
POSTNI CEKOVNI RAČUN 11.409

Maribor, torek 27. februarja 1940

NAROCNINA NA MESEC
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din,
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din 1-—

Angleška letala nad Berlinom

Velika izvidniška aktivnost v zraku — Povečana aktivnost tudi na kopnem — Po holandskih informacijah se bodo pričeli meseca marca na zahodu važni dogodki

PARIZ, 27. februarja. Havas. Od začetka vojne še ni bilo takšnega patruljnega in letalskega delovanja, kakor včeraj. Zaradi lepega vremena so nasprotniški letalci poskušali narediti čim več izvidniških poletov. Največ poletov nemških letalcev je bilo med Renom in dolino Mozele. Angleško letalsko ministrstvo javlja, da so angleška letala včeraj letela nad Helgolandom. Frizijskimi otoki ter nekaterimi pristanišči na Baltu. V notranjosti Nemčije so angleška letala dosegla Berlin ter razna industrijska središča. Angleški letalci so naredili veliko število fotografij. Danes zjutraj je bil dan v Parizu letalski alarm, ker so v daljni okolici opazili neko nemško letalo, ki pa se mestu ni približalo.

NEMŠKO VOJNO POROČILO
BERLIN, 27. febr. DNB. Vrhovno nem-

ško vojno poveljstvo je izdalo sinoči sledeče poročilo: Na zahodu znatno topni-

ško streljanje in aktivnost izvidnic, posebno letalskih. Pri patruljiranju nad nemško fronto in Nemškim zalivom naše letalstvo ni nikjer prišlo v stik s sovražnim. Samo pri Eiselu je bilo sestreljeno neko francosko letalo znamke »Potez«. Neka nemška podmornica, ki se je sedaj vrnila v svoje izhodišče, je tekom svojih akcij potopila 16 ladij s 114.510 reg. tonami.

HOLANDSKA NAPOVED

AMSTERDAM, 27. febr. Exchange Telegraph. Holandski listi poročajo o vedno večji aktivnosti nemških čet na zahodni fronti in zlasti o velikih premikanjih za fronto in sklepajo iz tega, da se pripravljajo na zahodu pomembni vojaški dogodki. Vse kaže, da bo prinesel mesec marec znatno spremembo položaja.

Ogromen vojni plen v padlem Koivistu

Sovjeti so zajeli v Koivistu 10.000 topovskih nabojev in 5 milijonov nabojev za puške — Vzroki finskega umika — Umik tudi iz Viipurija neizogiben?

MOSKVA, 27. febr. Tass. Poročilo leningrajskega okrožja: Včeraj so sovjetske čete na Karelski ožini nadaljevale z uničevanjem sovražnikovih utrd. Sovražnik je poizkusil s profinapadom, pa je bil krvavo odbit. V enem izmed napadov je bilo uničenih pet sovražnih tankov, med njimi trije, ki jih je uničila sovjetska pehota. Sovjetske čete so zavzele na otoku Koivisto (Bjerkoe) 26 sovražnikovih utrd, izmed katerih jih je bilo 15 betoniranih za artilerijo, nadalje 2 trdnjavski kazemati, štiri skladišča živil in municije, 10.000 topovskih nabojev ter 5 milijonov patronov za puške. Na drugih sektorjih nobenih važnih dogodkov. Sovjetsko letalstvo je obstreljevalo sovražnikove čete in vojaške objekte. Devetnajst sovražnikovih letal je bilo sestreljenih v zračnih bitkah.

FINCI PRIZNAVAJO UMIK

HELSINKI, 27. febr. Reuter. Finsko poročilo pravi, da so finske čete bile primorane zapustiti Koivisto. V poročilu ni ničesar rečeno o usodi branilcev, vendar se v poluradnihi krogi smatra, da se jim je posrečilo umakniti se preko ledu. Zatrjuje se tudi, da so branilci pred umikom uničili vse topove. Druga linija v Mannerheimovi črti se še vedno drži, navzlic strahovitim sovjetskim napadom. Sovjetske čete so še vedno 10 km oddaljene od Viipurija, ki je ena sama razvalina. Civilistov v mestu ni več. Med položaji sovjetskih čet ter Viipurijem je še polno finskih utrd, ki jih bodo morali sovjeti zavzeti drugo za drugo, preden bodo prišli do mesta. Sestreljenih je bilo 5 sovjetskih letal. O bitki pri Petsamu manjkajo detajlna poročila.

HELSINKI, 27. febr. DNB. Finsko vojno poročilo pravi, da so na Karelski ožini zapustile finske čete otok Koivisto. Sovjetske čete so nadaljevale napade na zahodnem delu ožine, a so bile povsod odbite. Enako so bili odbiti tudi vsi napadi pri Salmenkaiti, ki so trajali vso noč. Na vzhodnem odseku je bilo mirno. V odseku Kuma so finske čete osvojile neko važno sovjetsko postojanko. Drugod delavnost patrulj. Finska letala so izvršila izvidniške polete in bombardirala sovražno zaledje.

POMEN IZGUBE KOIVISTA

STOCKHOLM, 27. febr. Havas. O umiku Fincev z otoka Koivista poročajo iz Helsinkov, da je postal tam tinski položaj po napredovanju sovjetskih čet na obali nevzdržen. Fincem je grozila nevarnost, da bodo na otoku odrezani od zaledja in so zato sklenili, da se umaknejo. Koivisto je bila močna trdnjava, ki je branila s kopne in morske strani dohod do Viipurija, zato pomen izguba te trdnjave težak udarec za finsko obrambo.

bo. Sovjetsko poveljstvo se je tega zavedalo in je prav zato napelo vse sile, da predre dalje na tem odseku in obkoli otok. Finci so se iz trdnjave in z otoka v redu umaknili čez zaledenelo morje. Prej so še uničili razne trdnjavske naprave.

HELSINKI, 27. febr. Reuter. V zvezi z opustitvijo trdnjave pri Koivistu se izve, da pripravljajo Finci tudi izpraznitev mesta Säkijärvi, na drugi strani Finskega zaliva. Mesto je namreč zelo izpostavljeno sovjetskim topovom, ki jih postavljajo na izpraznjenem Koivistu.

UMIK TUDI IZ VIIPURIJA?

HELSINKI, 27. febr. Reuter. Po informacijah, ki prihajajo s fronte na Karelski ožini, je pritisk sovjetske ofenzive v smeri proti Viipuriju vedno večji. Mesto

samo je že popolnoma uničeno in na finski strani se resno ukvarjajo z mislijo, da ga izpraznijo in prepuste sovjetom. V tem primeru se bodo Finci umaknili na položaje severno od Viipurija, ki so že pripravljani, a se deloma še izpopolnjujejo.

HELSINKI, 27. febr. Havas. Mesto Viipurij, tretje največje finsko središče, je popolnoma uničeno. Poročevalec, ki je bil za časa državljanske vojne v Španiji, pravi, da ni bilo tam nobeno mesto niti približno tako razdejano, kakor je Viipurij. Sovjetsko topništvo in letalstvo ga neprerenehoma bombardira. Perušene ali narušene so že vse stavbe brez izjeme. Prebivalstvo se je že davno izselilo in v sedanjih razvalinah je le še nekaj vojaških patrulj.

Pomoč Fincem je prišla prepozno

HELSINKI, 27. febr. Exchange Telegraph. V vseh diplomatskih krogi je bila z veliko pozornostjo sprejeta izjava finskega zunanjega ministra Tannerja, ki jo je podal nekemu časniškemu poročevalcu in v kateri je dejal, da bi se bila sovjetska ofenziva končala brez najmanjšega uspeha, ako bi bila Finska dobila že pred mesecem pomoč v takem obsegu, kakor jo prejema sedaj. Ta pomoč je prišla za obrambo prvih položajev Mannerheimove črte prepozno. Finska bi sedaj potrebovala še večjo pomoč in zlasti tudi

financirano. To pa bi ji lahko nudila samo Amerika. Glede posredovanja za premirje in mir je pa dejal, da je tako posredovanje mogoče samo v primeru, ako bi bile dane garancije, da bo Finska ohranila svojo popolno neodvisnost. Posredovanje na vsaki drugi bazi bi bilo že vnaprej obsojeno na neuspeh.

LONDON, 27. febr. Reuter. Neki uradnik finskega poslanstva je dejal, da Fincem ne manjka moč, temveč municije in artilerije.

Švicarski odgovor na nemško kampanjo

CURIH, 27. febr. »Neue Zürcher Zeitung« odgovarja v zelo ostrem ali strogo stvarnem članku na kampanjo nemškega tiska proti Švici, ki je v zadnjih dneh dosegla vrhunec. List ugotavlja, da predstavlja ta kampanja samo del akcije, ki je bila pokrenjena gotovo na uradni mišljaj in z namenom, da opozori male nevtralne države na njihove dolžnosti, kakor jih v Berlinu pojmujejo. Dalje citira razne krive vesti in izpade nemških listov in pravi, da v večini primerov preseneča občutljivost, ki nikakor ni v skladu s samozavestjo na drugi strani in napovedovanjem brezpogojne zmage. Vodstvo te kampanje s svojo dobro poročevalsko službo mora pač vedeti, da je efekt takih

kampanj v javnem mnenju Švice popolnoma nasproten od zaželenega. Kaj pa je mogoče tudi pričakovati od take besne agitacije, ki opozarja Švico progljivo na omejen obseg njenih možnosti, ji stalno moli šapo pred nos in, kakor se zdi, potrjuje besede, ki jih je Goethe napisal v svojem Bakalariusu: »V nemškem jeziku lažejo kadar so vlnjudni.« Zamračena atmosfera in vedno večje odtujevanje med Švico in Nemčijo sta po tem neizogibna, ako se bo tako nadaljevalo. »Boj za duše nevtralcev« je popolnoma naraven pojav v vsaki vojni, toda s takimi sredstvi se te duše ne pridobivajo, ampak vedno bolj in bolj odbijajo.

Portoriški odpor proti Ameriki

SAN JUAN, Puerto Rico, 27. febr. Ass. Puertoriška nacionalistična stranka, ki se bori proti ameriškemu imperikalizmu ter ameriški gospodarski okupaciji Puerto Rica, je na letošnjem zasedanju odklo-

nila, da se pomiri z USA, dokler bodo Američani v Puerto Ricu. Resolucija protestira proti ustancitvi ameriške posadke v Puerto Ricu, ki naj štiti imperikalistične interese USA. Enajstič je bil izvo-

ljen za predsednika stranke Pedro Albizu Campos, ki sedi v jetnišnici v Atlanti (USA), ker je bil obsojen zaradi rovarjenja proti USA.

Podrobnosti o komunistični zaroti na Norveškem

OSLO, 27. februarja. Stefani. Italijanski listi objavljajo nove informacije o preprečenem komunističnem prevratu na Norveškem. Norveška komunistična vlada, enaka finski Kuusinenovi v Teriokiju, bi se bila morala ustanoviti v Altavangerju pod vodstvom komunista Granosa. Namen vlade je bil poklicati na severno Norveško sovjetske čete iz Petsama. Izdan bi bil tudi takoj razglas o priključitvi Norveške k Sovjetski zvezi. Ves norveški sever je zaradi tega zaseden po vojaških oddelkih in dostop je prepovedan vsakemu tujcu.

Novi japonski porazi

CUNGKING, 27. februarja. Havas. V provinci Čekijang se vodijo hudi boji. Kitajci so prešli v profinapad in ponovno zavzeli mesto Lanči, 70 kilometrov južno-zahodno od Hangčeva. Japonske čete so imele nad tisoč mrtvih. Ogorčene bitke so tudi v oblasti Anhveja, kjer so se morali Japonci z velikimi izgubami umakniti. Dvodnevna japonska ofenziva južno od Kwangsija se je končala s porazom za Japonce, ki so izgubili 1600 mož.

SEVERNA ŠKOTSKA ZAPRTO OZEMLJE

LONDON, 27. febr. Reuter. Velik del Severne Škotske je proglašen za zaprto ozemlje, v katero ne sme nihče, razen vojnih organov.

LJUDJE NA LEDENI PLOŠCI

KODANJ, 27. februarja. Ricau. V nedeljo je skušalo 15 potnikov v spremstvu petih ribičev preiti preko ledu Velikega Belta, med Nyborgom in Korsöom. Ko so bili že deset kilometrov od obale, se je velika ledena plošča odtrgala in se začela polagoma pomikati proti Kattegatu. Vso noč so bili nesrečneži v strahu na morju, ne da bi jim bilo mogoče nuditi pomoč. Šele v ponedeljek zjutraj je neki ledolomilec srečno priplul do njih in rešil 20 oseb, med njimi tri ženske.

DRUGA OBLETNICA ROMUNSKÉ USTAVE

BUKAREŠTA, 27. febr. Havas. Danes slavi Romunija drugo obletnico svoje totalitarne ustave.

TOVARNE ZA LETALA POD ZEMLJO

PARIZ, 27. febr. Havas. Prezident Lebrun je obiskal nekaj tovarn za letala, ki so zgrajene pod zemljo. Francoska letalska produkcija se je dvignila za 10. krat.

POVEČANJE BELGIJSKE PODLAGE

BRUSELJ, 27. febr. Belga. Tedensko poročilo belgijske narodne banke javlja, da je kovinska rezerva povečana za 100 milijonov belgijskih frankov.

Maribor, 27. februarja.

Na današnji večerni seji mariborskega mestnega sveta bo padla zaključna beseda o mestnem proračunu. Našim čitateljem smo vsaj v glavnih obrisih in najvažnejših postavkah prikazali predlog mestnega proračuna za leto 1940/41. Poleg tega smo objavili še zadevo glede podpore 100.000 dinarjev stavbeni zadrugi »Stadion« in doslej še neznane usode prošnje ISSK Maribora. Ne da bi posebej podčrtavali vtis, ki ga je ta zadeva napravila v krogih mariborskega prebivalstva, in se globlje spuščali v kritiko posameznih proračunskih partij, želimo samo poudariti nekaj načel, po katerih naj bi se ravnala naša komunalna politika, da bi imel ob njej sleherni meščan in zlasti davkoplačevalec občutek popolne objektivnosti in nepristranosti.

Na splošno je treba reči, da pomeni komunalna politika skrb za javno blaginjo neke celote in pa posameznikov kot članov te celote. Kot taka mora biti enotna ter mora torej upoštevati tako poudarjene kot posamezne socialne ali kulturne skupine, ki tvorijo celoto. Tako pravi teorija, ki se ji potlej skuša človek z vsemi svojimi slabostmi približati do idealne stopnje. Življenjske izkušnje pa so pokazale, da je postala komunalna politika čedalje bolj odvisna od dnevne strankarske politike ter se ji vsaj deloma, če že ne popolnoma podredila, torej instrument za politično borbo raznih političnih skupin.

Kdor pa gleda s stališča nedeljivih interesov celote, ta pri izvajanju komunalne politike odklanja nazorski in strankarski značaj ter v skrbi za skupno blaginjo ne pozna in ne sme poznati pristašev in nasprotnikov. Njemu so vsi enako dragi, interesi in potrebe vseh najvišja zapeved! Politična orientacija tu ne sme igrati odločilne vloge, favorizacija kogar koli mora biti izključena. Zakaj mnogo tvega oni, ki s svojim postopanjem zanese v javnost občutek »prvorazrednih« in »drugorazrednih« občanov oz. meščanov. Komunalna politika je v svojem bistvu javna gospodarska politika. Toda težko onemu gospodarstvu, ki ga ravnajo pristranske politične sile; v njem mora nujno priti do nepravilnih izrastkov, ki so temu ali onemu v očitno škodo.

Žal, tudi slovenska komunalna politika se ni znala izogniti »politiki«, ne mestna in ne podeželska. Znabiti smo že tako zakrknjeni strankarji, da se tega pri nobenem javnem ali družabnem poslu ne moremo otestiti, četudi bi bili notranje prepričani o škodljivosti svojega postopanja. Seveda, treba se je pokazati že zaradi političnega prestiža: včeraj si bil ti v sedlu, jaz v kotu, zdaj je narobe. In narod naj vidi in občuti to izpremembo. Taka pot je v komunalni politiki zelo nepak. Koliko javne gospodarske škode je že prinesla slovenskemu narodu. Včasih naleti človek na naravnost absurdne in pa groteskne slučaje, ki so posledica s strankarsko slepoto in politično prestižno trmo obeležene komunalne politike. Ne da bi hoteli jemati kogar koli v zaščito ali opravičevati komunalni režim katere koli skupine, moramo v interesu skupnosti in skupnih gospodarskih in socialnih potreb in nalog obsoditi tako komunalno politiko.

Poleg interesov skupnosti je treba v komunalni politiki zlasti še upoštevati dejstvo, da izvira in sloni komunalno gospodarstvo na sorazmernih in enakih davčinih in prispevkih vseh članov občinske komunalne edince. Torej načelo o enakopravni dolžnosti dajatev. Logična posledica tega je potem tudi enakopravnost pri blagodati, za katero mora skrbeti komunalna politika! Javna vest je posebno občutljiva pri javnem gospodarjenju. Najmanjša krivica in neenakopravnost hudo odjekne in zarezje globoke rane ter diskreditira največjeza poštenjaka. Da potem občutno utrpí tudi ugled avtoritete, tega pač ni treba poudarjati. Sicer pa tudi s človeškega stališča nikakor ni pravično, da se radi strankarsko prestižnega obzira izloči in odstrani od gotovih blagodatí cele skupine davkoplačevalcev, dasi so oni prispevali za skupnost in v skupno blaginjo točno prav toliko kot »politično protežiranik«. Slovenska komunalna politika, bodi kakršne koli barve, greši zlasti v tej točki, zato je tudi zdrknila na strankarsko ravan ter

Zbližanje stališč Italije in Amerike

Konferenca Sumnerja Wellesa z Mussoliniem — Welles se bo ob koncu potovanja vrnil v Rim — V Parizu izključuje vsak uspeh

RIM, 27. februarja. Havas. Sestanek med Mussoliniem in Sumner Wellesom je bil v navzočnosti Ciana in ameriškega poslanika Philippsa. Razgovor je bil zelo prisrčen. Vsebinsko razgovora pa drže v veliki tajnosti na obeh straneh. Opaženo je bilo, da je Grof Ciano takoj po prvem sestanku s Sumnerjem Wellesom odšel poročati Mussoliniju. Sumner Welles je namreč že zjutraj razložil Cianu glavne cilje svoje misije, ki je povsem informativne narave, brez konkretnih predlogov, tako da se USA z ničimer ne vežeje. Ker je bil Mussolini predhodno obveščen o namerah Sumnerja Wellesa, je lahko z njim takoj prešel v razgovor o stvari in njegovem mišljenju. Iz okolice Rooseveltovega odposlanca javljajo, da je Mussolini zelo jasno obrazložil svoje mnenje in poglede na glavne evropske probleme. Italijanski uradni krogi so sprva gledali na Rooseveltovo akcijo kot na taktično potezo, toda že po prvih včerajšnjih sestankih so prišli do spoznanja, da je treba s simpatijami sprejeti misijo Wellesa. Danes dopoldne je Welles stopil v stike z angleškim, francoskim in nemškim poslanikom v Rimu. Francois Poncet in sir Lorraine bosta na kosilu v ameriškem po-

slaništvu, von Mackensen bo pa obiska Wellesa na ameriškem poslaništvu ob priliki čajanke.

RIM, 27. februarja. Europress. Rooseveltov odposlanec, državni podtajnik Sumner Welles, ki je včeraj konferiral z Mussoliniem in grofom Ciano, se bo kakor je sam izjavil, po obiskih v Berlinu, Londonu in Parizu zopet vrnil v Rim, kjer se bo ponovno sešel z Mussoliniem. Iz Italije se bo potem vrnil tudi v Ameriko. Iz tega sklepajo tu, da je bilo doseženo med Zedinjenimi državami Severne Amerike in Italijo kot med obema nevaralnima velesilama znatno zblížanje in da bosta pri bodočem razvoju in skupnem delu igrali še veliko ulogo.

LONDON, 27. febr. Havas. Nemška podmornica, ki je torpedirala neko angleško ladjo, je bila takoj nato tudi sama potopljena.

PARIZ, 27. februarja. Havas. Iz poluradnega vira se izve, da je sedaj popolnoma izključena kakršna koli akcija, pa naj pride od katere koli strani, za mir v Evropi. Jasno je, da sedanja pot ameriškega državnega podtajnika Sumnerja Wellesa po Evropi ne pomeni možnosti za mirovna pogajanja.

Položaj Turčije normalen

LONDON, 27. febr. Exchange Telegraph. Navadno dobro poučeni londonski krogi naglašajo, da je položaj Turčije popolnoma normalen, in to kljub vsem nasprotnim glasovom, ki krožijo po Balkanu in drugod. Zatrjuje se, da so nastale alarmantne vesti preteklega tedna zato, ker je vihar prekinil telefonske in brzojavne zveze s tujino. Razen tega so povzročili zmedo izredni zakoni, ki so bili v Turčiji sicer že davno sprejeti, a sedaj uveljavljeni. Ti zakoni se pa nanašajo

predvsem le na gospodarstvo. Tretji vzrok je bilo zasedanje vrhovnega vojaškega sveta v Ankaru. »Times« pišejo v zvezi s tem, da je v resnici položaj nemuren le na sovjetski in ne na turški strani Kavkaza. Znano je, da je imela zadnje dni tam GPU precej opravka in da so morali muslimanske in domačinske kavkaške čete zamenjati z ruskimi, ker so uhajale v Turčijo. Prav tako se opaža tudi nervoznost sovjetskega črnomoškega bojnega brodogoja, ki ima te dni vaje.

Zanimiv Kohtov demanti

OSLO, 27. febr. Reuter. Norveški zunanji minister prof. Koht je izjavil, da popravlja svojo zadnjo izjavo, v kateri je dejal, da je Anglija zahtevala, da se njegove vojne ladje lahko zadržujejo več kakor 24 ur v norveških vodah. Prof. Koht pravi, da je to zatrjeval po spominu, da pa se je sedaj prepričal, da so Angleži zahtevali samo 24-urni rok za zadrževanje vojnih ladij v norveških vodah.

Hendersonovo vprašanje

LONDON, 27. februarja. Reuter. Ministrstvo za informacije javlja, da se je angleški parnik »Persian Empire«, ki je oil v Severnem morju dvakrat napaden od nemških letalcev, srečno usidral v neki angleški luki. S tem v zvezi je laburistični narodni poslanec Artur Henderson postavil v spodnjem domu državnemu podtajniku Foreign Officea Butlerju vprašanje, kolikokrat je Hitler že požrl Rooseveltu dano besedo, da ne bo napadal civilnih oseb. Butler je odgovoril, da je bilo po vladnih zapiskih že 128 avtentičnih primerov, zato je angleška admiraliteta ukazala, da se vse trgovinske in ribiške ladje v defenzivne namene oborože. — (Avala).

ŽRTVE POMORSKE VOJNE

LONDON, 27. febr. Reuter. Nemški 4300 tonski parnik »Orizaba« je v norveških vodah nasedel ter se lahko smatra, da je izgubljen. Potopljen je švedski parnik »Santos« ter torpediran neki glasovski parnik, na katerem so 4 utonili. Danski 5000 tonski parnik »Maryland« je izgubljen.

postala orodje politične borbe. Če bi tega ne bilo, bi večina slovenskih občin lahko s ponosom pokazala na čisto drugačno javno gospodarsko bilanco. Dokler vsaj v komunalni politiki ne bo zavel duh skupnosti in sloge, bomo še verjetno doživljali v Sloveniji absurdne slučaje, ko na priliko za ves kraj nujno potrebna cesta ni bila zgrajena zategadelj, ker jo je že v zarodku požrla strankarska trdoglavost in zagrizenost.

Ker pomeni komunalna politika pravično in nepristransko skrb za vse, bi je

Domači zapiski

»Slovenec« demantira

Vest našega beograjskega dopisnika, da bo dr. Koroščeva stranka vstopila v dr. Stojadinovićevo »Srpsko radikalno stranko«, današnji »Slovenec« demantira. Ne demantira pa dveh drugih ugotovitev našega dopisnika: 1. da je dr. Korošec imel pred kratkim z dr. Stojadinovičem več sestankov, da poravnata med seboj stare politične račune, pri čemer je baje prišlo do popolnega sporazuma in 2. da je glavni odbor Narodno radikalne stranke in njen šef g. Aca Stanojevič odklonil sprejem dr. Koroščeve stranke v staro radikalno stranko. Današnji »Slovenec« demantira je precej razčistil politično situacijo: dr. Korošec s svojo stranko ne bo šel niti z NRS niti z dr. Stojadinovičem. To sta že dve važni postavki; s katero od preostalih političnih strank bo po likvidaciji JRZ sodeloval v bodočnosti, se bo pa šele videlo.

»Zed'njenje stvarja si o!«

Ob priliki bivanja trgovinskega ministra dr. Andresa v Sofiji je prišlo do velikih bolgarsko-jugoslovanskih manifestacij. Kralj Boris je sprejel dr. Andresa v nad polurni avdienci in ga odklikoval z velikim križcem sv. Aleksandra I. reda. Na svečanem banketu so zbrani odličniki urnebesno pozdravili zaključek govora našega trgovinskega ministra, ko je naglasil: »Že znani balkanolog, Poljak Siedlinski je pisal o balkanskem risergimentu južnoslovanske renesanse, ki bo zamenjala karolinško, romansko in germanško. Da pa do tega pride, je treba imeti vedno pred očmi bolgarsko devizo: Zed'njenje stvarja silo!«

KDX v vrbaski banovini

Prvaki HSS in SDS v vrbaski banovini so na sestanku v Banja Luki ustanovili skupni akcijski odbor, ki ga tvori po pet veljakov od vsake stranke.

Ali se bo že spet začel teror od spodaj?

Sporočajo nam, da po nekaterih krajih v Sloveniji hodijo od hiše do hiše pristasi neke politične stranke in popisujejo časopise, ki jih imajo ljudje. — Ta posel vršijo tudi ženske in znan je slučaj, ko je bil naprošen selski pismonoša, da popiše naročnike časnikov v svojem okolišu.

Nam kaj takega ni potreba!

»Nedavno smo še vsi s ponosom nosili znake »Branili bomo domovino!« Ni treba, da povemo, od koga smo se mislili braniti. Danes pa naši marksisti širijo po državi novo geslo: »Doli vojna!« Čudimo se, kdo sploh hoče vojno? Narod ne, vlada ne, vojska tudi ne. Zakaj to geslo namesto onega, prvega? Vzklik »Doli vojna!« priporočamo Berlinu, Moskvi, Leningradu, Londonu in Parizu — od tam se vodi vojna, v Beogradu in Zagrebu je ta rečenica nepotrebna, ker nočeta vojne! Naši marksisti žele državi drugačno usodo in bodočnost kakor mi! Morda je njihovo obzorje širše, toda mi menimo, da je interes naše države, da se reši pred vsako okupacijo in revolucijo.« (Sava Selenič, »Varaždinske Novosti«).

Tudi znamenje časa!

»Na bansko oblast v Zagrebu prihajajo dan za dnem prošnje za razna mesta. Prošijo vsi, imajo kvalifikacijo ali ne. Prihajajo ljudje prosit za mesta, za katera je treba imeti maturo, vseučilišče, pa nimajo drugega razen ljudske šole. Navajajo v prošnjah, da so bili občinski pisarji, financarji, davčni eksekutorji in kot taki odpuščeni zaradi — hrvatstva. Preiskava pa skoro redno dokaže, da so bili ti »mučeniki« odpuščeni zaradi poverb...« (»Nova Riječ«).

Zagrebski Čehi in Slovaki pozdravljajo banovino Hrvatsko

Zedinjeni češki društvi Češka Beseda in Češka Obec v Zagrebu sta imeli letni občni zbor, na katerem so predstavniki Čehov in Slovkov pozdravili doseženi cilj hrvatskih narodnih teženj, banovino Hrvatsko.

Italijani se uče hrvatski

Reška »La Vedetta d'Italia« poroča: »Vseučiliško udruženje na Reki bo začelo dvakrat na teden s tečajmi hrvatskega jezika.

nobena politična skupina ne smela imeti v zakupu. Če se pod nobenim pogojem ni mogoče izogniti političnemu prizvoku, potem je vsaj nujno potrebno, da se v lojalnem kompromisu kontrolirano vodi nepristransko in enakopravno ter za vse pravično komunalno politiko in gospodarstvo. Le tako bo iz slovenske komunalne politike in življenja po občinah izginila menjajoca se igra »prvorazrednih« in »drugorazrednih« občanov. V naše javno življenje pa se bo jelo vračati zaupanje v objektivnost in pravičnost. -igz-

Novice

Zdrava mladina je steber razvoja in napredka naroda!

Koliko šolske mladine hira zaradi gmotnih razmer? — Pri socialni pomoči prideta v poštev komaj 2% mladine

V zadnji številki »Prosvete« je objavljen med drugim aktualni članek, ki obravnava telesni razvoj slovenskega ljudskošolskega otroka, učitelj pedagoški publicist Martin Mencej razpravo o telesni zaostalosti šolskega otroka v Sloveniji. Njegovo delo in delo njegovih tovarišev, ki so si naredili nalogo pod učiteljskim pokretom raziskati telesni razvoj slovenskega šolskega otroka, je vsekakor pionirsko in edinstveno, ker se pri nas tak raziskovanje v širšem obsegu niso nikoli vršila. Vsi dosedanj delavci na tem področju niso bili niti zdravniki niti sociologi, ampak v prvi vrsti pedagogi (dr. Zgeč, Jurančič, Doberšek, Möderndorfer) ter so zaradi tega izvajali svoje zaključke na predpostavkah, ki so jih dobili na podlagi raziskovanja svojega šolskega tkoliša.

Statistika, ki prikazuje telesno zaostalost našega otroka je bila izvedena v letu 1937/38. Takrat je bilo v ljudskih šolah 172.562 šolarjev: 86.938 dečkov in 85.629 deklic. Od teh otrok pripada kmetskemu poreklu 60,58% mladine. Od teh je bilo preiskanih 4138 šolarjev: 1956 dečkov in 2182 deklic. Če sedaj razdelimo dečke (in deklice) po kategorijah, vidimo, da je na velikih kmetijah 7,57% dečkov (in 5,07% deklic), na srednjih kmetijah 14,36% (13,92%), na malih kmetijah 16,19% (18,81%) in od poljskih delavcev 20,85% (21,75%) otrok, ki so zaostali pod normalno rasio. Na teži pa je zaostalo na velikih kmetijah 4,55% (5,07%), na srednjih kmetijah 11,85% (12,48%), na malih kmetijah 17,91% (15,72%), od poljskih delavcev pa 19,52% dečkov (in 20,85% deklic). Otroci velikih kmetij so vzeti iz gospodarstev, ki merijo preko 20 ha, otroci srednjih kmetij so vzeti iz tako zvanih »trdnih kmetij«, ki imajo od 10 do 20 ha zemlje ter redijo 3 do 4 krave in vprežno živino, otroci malih kmetij so vzeti iz gospodarstev, ki merijo pod 10 ha zemlje, oziroma pod 5 ha, ker je takih gospodarstev največ.

Največja je zaostalost pri srednjih in malih kmetijah ter pri poljskih delavcih. Te družine so najbolj obdarjene z otroki; pri srednjih kmetijah naraščanje javnih davitev in nazadovanje cen kmetijskih pridelkov onemogoča namemanje tujih delovnih sil, zato si potem pomaga kmet z lastnimi delovnimi močmi, to je z otroki, ki so najcenejša delovna sila. Ugotovljeno je, da je 56% te mladine zaposlene s težkimi in neprimernimi deli. Vkljub temu pa je plod vsega njihovega dela primanjkljaj. Enako pomeni življenje malih kmetij bedno vegetiranje, glavna hrana poljedelskih delavcev (dinarjev, vlničarjev, majerjev in kočarjev) pa sta koruzni močnik in krompir. Zadnje družine v dobesednem pomenu besede stradajo. Tu je doma kruh v najboljšem primeru do januarja meseca, navadno pa samo ob sezonskem delu. Tretjina našega kmetijskega življa je po statističnih ugotovitvah sploh odvisna od dne in dela na tujih zemljah. To je naš kmetijski proletariat. Med otroki industrijskih delavcev, obrtnikov in nameščencev, so najbolj zaostali po rasti in teži otroci obrtnikov, kar ima vsekakor ozadje v krizi, ki jo preživlja zadnja leta obrtništvo, in sicer je od obrtnikov zaostalo na rasti 13,61% in 11,83% deklic na teži na 18,22% dečkov in 14,03% deklic.

Posledice te zaostalosti so bolezniki kakor rahitida, ki je zaradi avitaminoznosti najbolj razširjena bolezen v Sloveniji, potem v ozki zvezi s telesno zaostalostjo hipovitaminoza (relativno obubožanje organizma na vitaminih) ter končno tuberkuloza, ki je sploh privilegij siromašnih slojev, kateri se slabo hranijo, slabo živijo in slabo stanujejo. Vsekakor pa pridejo in prvenstveno na vrsto otroci iz krajev, kjer je največ poljedelskih delavcev in malih kmetov (lendavski, murskoslavonski, štivalski, slovenski, mariborski, brezki in ljubljanski okraj); v teh krajih je tudi največ nelezljivih boleznih, ter je največja umrljivost. Posledice so najhujše boleži tudi v duševnem pogledu.

Pri nas se skuša na razne načine od-

pomoči telesno slabi in ogroženi deci, ali kakšnih pomembnejših uspehov za enkrat ne moremo beležiti, saj pride komaj 2% mladine v poštev pri socialni pomoči, v šolskih kuhinjah pa se prehranjuje 3,27% otrok; poleg tega se skuša od pomoči tudi z obleko. Vendar pa vse to ni socialna zaščita, ampak le dobronamerni socialni

eksperiment ali pa le dekorativna pseudo-socialna politika, kakor piše Slobodan Vidakovič. Vprašanje telesne zaostalosti in ogroženosti bo rešeno šele tedaj, ko bodo odstranjeni tudi socialno ekonomski vzroki, čeprav je načeto vprašanje najbitnejše, ker gre tu za zdrav razvoj in napredek naroda.

Radijske postaje bodo podržavljene

POŠTNO MINISTRSTVO PRIPRAVLJA NAREDBO, S KATERO SE BO PODRŽAVILO VSE RADIO ODDAJNE POSTAJE

Že večkrat se je pisalo o naredbi, ki jo pripravlja poštno ministrstvo in po kateri bi država prevzela vse radiooddajne postaje. Poštno ministrstvo je začelo izdelovati poseben zakon o dokončni ureditvi radiofonije pri nas, s katerim bi se regulirala pri nas vsa pereča

radiofonska vprašanja. V teku desetih dni pa bo gotova tudi naredba o vodstvu radiooddajnih postaj. Na osnovi te naredbe bodo prevzete vse radiooddajne postaje iz privatnih rok. Vprašanje je samo, kdo bo prišel v državni odbor za radiofonijo.

Posestno gibanje ob severni meji

Današnje gospodarske prilike so nekatere srednje posestnike prisilile, da so pričeli razprodajati posamezne dele svojih posestev in jih cepiti. Ponekod se srednja posestva manjšajo in izenačujejo z bajtarskimi, dočim število bajtarjev in kočarjev narašča. Mnogo je primerov v zadnjih letih, da nastajajo nešteta nova mala posestva z ilovnatimi hišami in leseno zgradjenimi gospodarskimi poslopji. So to po

večini novi domovi naših in prekmurških izseljencev, ki so si z delom v tujini prislužili toliko kapitala, da si sedaj ustvarjajo lastne skromne domove in dostojnejši življenski prostor na svoji zemlji ter pod lastno streho. Mala posestva, predvsem prazne parcele so se zadnji čas znatno podražile zaradi velikega povpraševanja. Zemljo (travnike in njive) prodajajo po 15.000 din za 1 ha.

Redek primer šolske podivjanosti

V rački šoli se je zgodil obžalovanja vreden primer šolske podivjanosti, ki bi zahteval skoraj smrtno mladega 11letnega šolarja. Neki šolar V. B. je v razredu sunil z nožem v hrbet 11letnega posestnikovega sina Rudolfa Damjana iz Podove pri Račah samo zato, ker mu Damjan ni hotel dati gobe, da bi pobrisal tablo. Ranjenega šolarja so morali prepeljati v bolnišnico.

odgovarjajoče položajne skupine, so ustanovili svojo organizacijo, ki se imenuje Udruženje jugoslovanskih železniških prometnikov. Ustanovni občni zbor nove železniške organizacije je bil v nedeljo v Beogradu in delegati iz vse države so zastopali okrog 2000 prometnikov. Govorniki so na zboru naglašali, da prometniki, včlanjeni v združenju železničarjev in brodarjev, doslej niso mogli doseči svoje pravice in da se v samopomoč in samoobrambo združujejo v posebni stanovski organizaciji. Zahtevali so, naj se obnovi zakon iz leta 1923, ki je dopuščal prevedbo prometnikov v stalez uradnikov druge kategorije. Sedež nove železničarske organizacije je v Beogradu in odbor se bo takoj lotil ustanavljanja pokrajinskih odborov.

ŽELEZNISKI PROMETNIKI SE ORGANIZIRAJO

Železniški prometniki, ki upravljajo službo prometnih železniških uradnikov in tudi šefov železniških postaj, a nimajo

Ljubljana

Potreba po infekcijski bolnišnici

Pretesna splošna državna bolnišnica je zlo za Ljubljano in vsa Slovenijo, a še vedno ni upanja, da bi kmalu prišlo do primerne razširitve tega centralnega zdravstvenega zavoda. Na zadnji občinski seji je bilo sproženo vprašanje samostojne ljubljanske občinske bolnišnice, ker občina že itak daje splošni bolnišnici večjo denarno podporo. Nerešeno pa je tudi vprašanje ljubljanske mestne infekcijske bolnišnice. Po zakonu o zatiranju nalezljivih boleznih bi morala mestna občina zgraditi lastno infekcijsko bolnišnico. Določila zakona bi morala občina prav za prav že zadostiti do leta 1934, a se zadeva še vedno odlaga. Z vpraševanjem zgraditve in ureditve infekcijske bolnišnice so se bavile že razne ankete in bilo je sklenjeno, naj se ob sodelovanju vseh prizadetih činiteljev zgradi velika, moderna infekcijska bolnišnica za mesto in okoliš. Tudi o obsegu okoliša so že razpravljali ter menili, naj bi obsegal Gorenjsko, Notranjsko, Zasavje do Zidanega mosta in Dolenjsko do Trebnjega ali do Ribnice.

Infekcijski paviljon splošne bolnišnice odgovarja potrebam in ker je prenapoljen, ni mogoče preprečiti raznih primerov epidemiooloških nevšečnosti. Tako ni Ljubljana prav nič pripravljena na ne-

varnosti kake epidemije. Stara izolirna mestne občine na ljubljanskem polju za carinskimi stanovanjskimi hišami se uporabljala že dolga leta v druge namene in je tudi poslopje v takem stanju, da se ne bi dalo več uporabljati za zavetišče bolnikov.

a Odlikovani pevec

Na slavnostnem večeru pevskega društva »Slavec«, ki ga vodi skladatelj Venturini, so bili najstarejši člani in članice odlikovani s kolajnami in diplomami Jugoslovanske pevske zveze. Zlate kolajne so dobili predsednik Boris Roš, podpredsednik Mirko Bergine in Minka Keber, več članov pa je dobilo srebrne in bronaste kolajne.

a Jugoslovansko društvo za proučevanje in zatiranje raka, pododbor Ljubljana, ima 1. marca ob 18. v klubski sobi kavarne »Union« svoj občni zbor.

Ljubljani ni nikjer v mestu toliko blata in nesnage kot pred kolodvorom, kakor da bi se hotela Ljubljana pred vsem potujočim svetom postaviti, da je v blatu.

NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI

Drama:
Torek, 27.: Zaprtlo. (Generalka.)
Sreda, 28.: »Strahopetec«. Premiera. Premierski abonma.

Opera:
Torek, 27.: »Rusalka«. Red A.
Sreda, 28.: »Lok«. Plesni večer Pie in Pina Mlakarja. Izven.

Celje

TUDI MESARJI IN ČEVLJARJI PROTI RAZPUSTU ZDRUŽENJ

V nedeljo je v Celju zborovala Zveza mesarjev in klobasničarjev iz Slovenije. Zborovanje je vodil predsednik Zveze Vidmar iz Ljubljane. Zborovanja so se udeležili tudi delegati iz banovine Hrvat-

ske, ter zastopnik Zbornice TOI Hohnjec. Zborovalci so protestirali proti razpustu združenj. Sprejeta je bila resolucija, ki zahteva med drugim spremembo zakona o davkih, pavšalno obdavčenje mesarjev. v davčne odbore naj se pritegne tudi mesarje strokovnjake, ukine naj se skupni davek. — Istega dne so zborovali v Celju

tudi čevljarji celjskega Združenja. Tudi čevljarji so se izrekli proti razpustu Združenja, ki že od leta 1904 deluje kot samostojno združenje.

DVA NAPADA PRI SMARJU

21 letnega sina posestnika Martina Zaberla iz Vodovnega pri Smarju so pri vasovanju napadli bratje Zupančiči, posinovi iz Ponikve. S koli so mu prizadejali težke poškodbe po glavi, rokah in nogah. — 21 letnega sina posestnice Ivana Fona iz Vodovnega pri Smarju je v neki gostilni v prepiru napadel pos. sin Anton Zupančič ter ga z nožem zabodel v glavo. Oba napadena so oddali v celjsko bolnišnico.

c Tekma za prvenstvo Slovenske šahovske zveze je bila v nedeljo v Celju med šahovskim klubom Gaberje in trboveljskim šahovskim klubom. Gaberčani so zmagali s 4 in pol proti 3 in pol. Prejšnjo nedeljo se je končala tekma med kluboma v Trbovljah neodločeno 4:4. Končni rezultat je 8 in pol proti 7 in pol za Gaberje.

c Smrtna kosa. V bolnišnici je umrl 59 letni natak Jakob Starkl iz Celja, v Vojniku pa 70 letna zasebnica Ivana Ratley.

c Poskušen samomor. V policijskih zaporih v Celju si je v samomorilnem namenu prerezal žile na levi roki 31 letni živilski trgovec Ivan Rotschedl iz Nemčije. Vzrok dejanja je najbrže ta, ker se boji, da ga pošljejo preko meje.

c Z nožem v trebuh. 56 letnega dninarja Albina Zažija iz Prevalj je neki napadalec v gostilni v Soštanju napadel in ga z nožem sunil v trebuh. Prizadejal mu je težko poškodbo.

c V gostilni Riekl na Ložnici pri Celju je včeraj zjutraj neki neznanec napadel 21 letnega pos. sina Maksa Saleja iz Drešnjevasi pri Petrovčah ter ga z nožem zabodel v glavo.

c Dve nesreči. 20 letni fotografski pomočnik Rajko Sifer iz Celja si je pri smučanju zlomil nogo v kolenu. — 18 letnemu žagarju Antonu Hudalesu iz Lukovice pri Soštanju je cirkularka razmesarila dlan roke.

c Znaniči spomladi. V celjski okolici so se te dni pojavili škorci, ki nam z veselim petjem oznanjajo bližajočo se pomlad.

Pluj

p Osebna vest. Napredoval je v 6. skupino gimnazijski profesor dr. Stanko Canjkar.

p Kronika nesreč. Curič Marija, 20 letna kočarska hči iz Trnovcev pri Sv. Tomažu je padla čez prag in si zlomila nogo. — Dijak Franc Hasenmal iz St. Janža na Dravskem polju si je zastupil roko. — Marija Horak, vdova po sodnem uradniku, si je na poledenelih tleh zlomila nogo.

p Slamorenica je odrezala roko Ivanu Polajžarju, 5 letnemu viničarskemu sinu iz Kočič pri Žetalah, ko je polagal slamo.

p Do 10 cm visoke luže. Čim se je začel odtajati sneg, so nekatere ulice preplavljene z lužami. V Trstenjakovi ulici že uhaja voda v kleti neke hiše. Ker še je led pod lužami, kola drsijo, tako da so se mnogi že okopali.

p Danes priredi šola Glasbene Matice lep glasheni večer. Vstop prost.

o Sadjarska in vrtnarska podružnica v Gor. Radgoni je priredila predavanje o sadjarstvu. Ob tej priliki je bila znova iznešena nujna želja po zgraditvi sadne sušilnice v Gornji Radgoni. Krediti so že zasigurni ter se bo z gradnjo začelo takoj v spomladi. Podružnica opozarja članstvo na naročila raznih škropilnih karbolinjev in sicer za zimske do 5. marca, za spomladanske pa do 10. aprila.

o Občni zbor SPD Prevalje. V četrtek ob 20. uri bo pri Ahacu v Prevaljah občni zbor SPD.

o Šolski upravitelj v Zavrču Mlaker je brzojavno premeščen za šol. upravitelja v Vojniku. V Zavrču je zač. šol. upravitelj sedaj Karel Vollmaier, ki je bil tjakaj premeščen iz Vuzenice.

o Osebna vest. Dr. Fran Cerašek, starešina okrajnega sodišča v Prevaljah, je imenovan za sodnika okrajnega sodišča v Murski Soboti.

o Kmečka posojilnica v Murski Soboti je darovala Prosvetnemu društvu v Soboti 500 din v gotovini in 500 knjig.

n Kje je naš parnik »Vardar«? Te dni bi se moral vrniti v naše vode tovorni parnik »Vardar«, ki je last Jadranske plovilbe. Toda parnika ni bilo. Najbrže so ga ustavile angleške vojne ladje.

n V Dalmačiji se že kopajo. V vsej Dalaciji je že prava pomlad. Opoldne je ponekod že nad 30 stopinj toplote. Ponoči je povprečna temperatura 12 stopinj. Pojavili so se že prvi kopalci.

n V zagrebški drami je nastala kriza. Ostavko sta dala direktor drame Mate Grković in tajnik Viktor Bek. Velika umetnica in prvakinja zagrebške drame ga. Vika Podgorska namerava zapustiti Zagreb.

n Naš tobak kupuje Slovaška. Te dni so prispeli v Dubrovnik zastopniki slovaškega monopola, ki bodo kupili 300.000 kg našega tobaka.

n Velik vlom v Subotici. V tovarno kandidatov in čokolade Ruff v Subotici so vlomili neznan tatovi ter odnesli veliko Wertheimovo blagajno, v kateri je bilo 300.000 din gotovine in za 1.200.000 din vložnih knjžic. Policija je aretirala polovico vseh nameščencev.

Maribor

„Premogovna kriza“ v luči zapostavljenega konsumenta

Nov dokaz o nesposobnosti in neurejenosti našega notranjega tržišča

Zima verjetno jemlje slovo. Menda pa bo treba še dolgo kuriti. Ko bi že bilo polletje, hrepenijo naše dobre matere in gospodinje. Toda daleč je še do takrat. Premoga in poštenega kuriva pa ne dobiš za nobeno ceno. Mučno kot jara, kača se vleče že tedne in tedne »premogovna kriza«. Kako so se zasukali časi. V spominu so nam redukcije v premogovnikih, velika socialna stiska brezposelnih rudarjev in podobne nevesočnosti. Še izza šolskih dni vemo, da ležijo v naši državi ogromni in neizčrpani sloji premoga. Ti ubogi in od vseh zapostavljeni konsumenti pa se sedaj pehajo, trkajo in letajo ter zaman moledujejo za premog. Ne, te reči so dobesedno skregane z najosnovnejšo logiko zdrave pameti.

In vendar je tako. Podobnih pojavov je še nešteto. Vsi pa samo neizpodbitno dokazujejo, kako je v našem življenju domač konsument še vedno navadna in popolnoma neupoštevana — ničla. Vse naše notranje tržišče pa še vedno velika anarhija, ki naravnost kriči po smotrni ureditvi. V vsaki državi je temelj gospodarskega življenja domač tkz. notranji konsument in notranji konsum, ki določa in ureja razmere na domačem tržišču. Pri nas pa se razmere razvijajo tako, kot da domačega konsumenta sploh ni treba jemati v poštev. Za domač konsum bo že kako, ta lahko potrpi ter naj bo še vesel, da se je odprla možnost izvoza in so se oglašili veliki kupci izza meja. Svrha take gospodarske politike je sicer lepa, vendar

pa prihaja v poštev šele takrat, kadar je domač trg po stvarni presoji o verjetnem konsumu zadostno založen z blagom. Kdo naj vendar blagohotno razume, da moramo ob tolikem premogovnem bogastvu trpeti pomanjkanje premoga? — Mi imamo svoj premog vendar zato, da si bomo najprej z njim mi kurili! Take misli so nas obhajale tudi lani, ko smo morali uvoziti iz tujine okoli 1000 vagonov tujega sladkorja. To so gospodarski absurdi, ki jih je treba čimprej temeljito izkoreniniti.

Ne po vzorcu tujih državnih organizmov, ampak po svoji lastni pameti in logiki je treba že enkrat končno veljavno postaviti osnovno načelo, da **bodi v našem gospodarstvu prvenstveno važnost domač konsument in notranje tržišče.** Za-

postavljenega in preziranega jugoslovanskega konsumenta je brezpogojno treba postaviti na prvo mesto ter urediti naše tržišče po njegovih potrebah! Najprej mora biti založen in sit narod, potem se lahko šele spuščamo v zunanjo kupčijo. To je najmanj, kar sme in mora zahtevati narod od gospodarskega vodstva v državi. Potrebno bi zatorej bilo, da bi s tega stališča čimprej uredili svoje domače tržišče kot najvažnejšo in prvo postavko v našem narodnem gospodarstvu. Šele potem bodo izginili iz našega življenja absurdi, ki vplijejo do neba, pa jih ob tej priliki ne moremo podrobno navajati, ampak le ugotavljamo neurejenost notranjega trga in škodljivo zapostavljenost domačega konsumenta. (-ž-)

Zima je popustila, toda cene na trgu se niso ofajale

Kljub temu, da je huda zima popustila, so ostale cene na mariborskem trgu nespremenjene. Nekatera zelenjava se je še celo podražila. Tako velja endivija 3 din komad, dalmatinska solata je po 14 din kg; radič pa se je podražil za 4 na 18 din pri kg. Ostale solate je zelo malo za dinar. Krompir ima stalno ceno. Se vedno je po 2 din kg in ga je na trgu vedno manj. Zelo drago je letos tudi kisló zelje; ki je po 4 din kg. Zeljate glave so tudi po 5 din komad in še dražje. Ostale cene so naslednje: čebula 2.50—3.50 din kg, česen 8—10 din, kislá repa 2 din, karfijo-

la 10 din kg, ohrovt 0.5—4.50 din komad, hren 7—9 din kg, koleraba 0.25—1 din komad, redkev 0.25 do 0.50 din komad. Orehi celi so po 7—8 din, luščeni pa po 24—28 din kg. Pšenica je po 2, rž po 1.75, ječmen 1.75, koruza 1.50—2, oves 1—1.25, proso 2, ajda 1.25, prosena kaša 4, ajdovo pšeno 4—5, fižol 4—6 din kg. Mleko je po 2—2.50, smetana pa po 10—12.50 din liter. Surovo maslo je po 30—32, čajno-maslo 36—40, kuhano maslo 32—36, domači sir 8—10 din kg. Jajca so po 1—1.75 din komad. Na perutninarskem trgu so ostale cene nespremenjene.

Protest pekovskih mojstrov

MARIBORSKI PEKOVSKI MOJSTRI SO OSTRO NASTOPILI PROTI RAZPUSTU OBRTHNIH ZDRUŽENJ

▼ Gambirnovi dvorani je bil občni zbor Zdrženja pekovskih mojstrov v Mariboru, ki ga je vodil predsednik gosp. Jakob Koren. Po pozdravu zastopnikov pekov iz Ljubljane, Celja, in Ptujja je v izčrpnem poročilu prikazal probleme, ki tarejo mariborske in zlasti še okoliške pekovske mojstre. Predsednik je zatrjeval, da se delajo pekovi velike krivice z naredbo o nočnem delu v pekarnah. V drugih delih naše države se ta usodna naredba tolerira, pri nas pa se izvaja z vsó sfrogostjo in so imeli zlasti mariborski peki velike nepravilike. Nato je orisal tudi razmerje med pekovskimi mojstri in pomočniki. Zatrjeval je, da je kolektivna pogodba pekovskih pomočnikov v Mariboru najmodernejša in najboljša v državi ter da so pomočniki v Mariboru najbolje plačani. Nato je predsednik g. Koren omenil pavšaliranje pridobnine. Doslej so bili peki deležni pavšalizacije, letos pa je to odpravljeno, kar bodo zlasti hudo občutili okoliški peki.

Sledilo je poročilo tajnika g. Julče Novaka, iz katerega posnemamo, da ima združenje 115 pekovskih mojstrov, ki zaposlujejo 116 pomočnikov in 58 vajencev. Isti je poročal tudi o blagajniškem

poslovanju.

Ko je bil po volitvah, pri katerih je bila izvoljena doseđanja uprava, prečlan odlok zbornice za TOI, s katerim se razpušča Zdrženje pekovskih mojstrov v Mariboru, ki se mora združiti v smislu uredbe z ostalimi obrtniškimi združenji v Mariboru, je nastala bučna debata o upravičenosti takšnega postopanja. Ostro so kritizirali postopanje obrtniškega odseka pri zbornici, do katerega obrtništvo sploh nima več zaupanja. Govorniki so tudi nastopili proti g. Ogrinu, ker je razpust združenj njegovo delo. Sprejeta je bila resolucija, s katero odločno protestirajo proti razpustu Zdrženja pekovskih mojstrov v Mariboru in zahtevajo razpust obrtniškega odseka pri zbornici za TOI.

Glede podražitve kruha je predsednik g. Koren poročal, da to ni krivda pekov, marveč tistih, ki so podražili moko in kvas. Nato je inž. Zadravec pojasnil težko stališče mlinarjev, saj morajo plačevati pšenico po 2.70 din kg, lani pa je bila po 1.50 din. Enako so se podražile tudi vreče za moke. Vzroke podražitve kruha in krivce je treba iskati drugje — jim stopiti na prste.

85LETNICA OBMEJNEGA UČITELJA

Nestor obmejnega učiteljstva upokojeni nadučitelj g. Josip Sabati iz Maribora slavi danes 85letnico življenja. Ves čas učiteljovanja je bil zaveden slovenski borec, ki se je moral po 12letnem službovanju v Hočah umakniti nemčurškemu nasledniku v Zgornjo Polskavo. Bil je odlični šolnik in prosvetni delavec ter je bil za uspehe odlikovan z najvišjega mesta. Pionir slovenskega obmejnega učiteljstva je bil prežet s pravim idealizmom in ljubeznijo do slovenske zemlje, ki je ni zapustil niti v najtežjih časih narodnostne borbe.

Cenji naročnike, ki prejemale dnevno „Večernik“ v upravi, prosimo, da plačajo naročnino čimprej. Dobili bodo izkaznico, s katero bodo prejemale list. — Uprava.

m Umrla je v Zagrebu 33 letna lastnica modnega salona v Mariboru Marla Lamut. Truplo bodo prepeljali v Maribor.

m V Ljudski univerzi v Studenem predava v četrtek, 29. I. m., ob 19. zdravnik

Ne pozabi naročnine!

g. dr. Vilko Marin o temi: „O pravilni prehrani delovnega ljudstva“.

m Obrtna vest. Znana avtomobilska delavnica g. Nikole Mišljenovića se je preselila z Aleksandrove ceste 57 v „Tržaški dvor“ na Tržaški cesti 44, kjer bodo zlasti predelovali bencinske motorje tovornih avtomobilov na uporabo domačega oglja. Lastnikom tovornih avtomobilov, ki se bore za tekoče gorivo, se nudi lepa priložnost predelave motorjev.

Velikopotezna preureditev avtobusnega prometa

Zaprilo pridejo v promet veliki tramvaj-avtobusi, kasneje bo še izpopolnjeno avtobusno omrežje

Na kratko smo že poročali, da je te dni dobila mariborska občina iz Nemčije 5 šasij znamke MAN. To bodo veliki avtobusi v obliki tramvaja, ki bodo vozili na mestni progji št. 1 od kolodvora mimo kadetnice in še dalje v Novo vas. Mestni promet z avtobusi se bo v jeseni moderniziral in izpopolnil. Tramvaj avtobusi bodo velika pridobitev za Maribor, saj bodo prostorni. Posebnost bo ta, da bo čimveč stojišč poleg razmeroma precejšnjega števila sedežev. V enem takšnem tramvaj avtobusu bo prostora za 50 pot-

m Bencinske karte. Predstojništvo mestne policije v Mariboru poziva one lastnike motornih vozil, ki so svoj čas zaprosili za bencinske karte, da si jih dvignejo od 27. II. do 1. III. dnevno od 16. do 18. ure v sobi št. 4. Prometno knjižico s seboj prinesejo. Bencinske karte dobijo le oni, ki so svoja vozila za leto 1940 že prijavili. Rok poleče 29. II. 1940. Cena: za motocikla 20, za avtomobile pa 20—40 din.

m Pet žrtve požara so včeraj in danes dopoldne sprejeli v mariborski bolnišnici.

m Nenađna smrt. Včeraj je postalo v neki gostilni na Vodnikovem trgu 70 letnemu upokojenemu poštnemu uradniku Francu Brezovniku iz Kneza Koclja ulice št. 26 nenadoma slabo. Zgrudil se je in mrtev obležal. Poklicani zdravnik je ugotovil srčno kap.

m Ročni vozilek je nekdo ukradel Antonu Magdalencu z nekoga dvorišča v Kosaških.

m Cigavo je kolo? V Valvazorjevi ulici je bilo najdeno žensko kolo „Empire“ z evrd. št. 139992. Lastnik naj se zgloši na policiji.

m Obnovljena preiskava. V Rošpohu pri Mariboru je bil 2. avgusta umorjen posestnik Krebs. Takrat ni bilo mogoče izslediti morilcev. Sedaj pa so nastopile nove okolnosti, ki so zahtevale obnove preiskave. Sum zločina pada na več oseb.

m Meningitis se je pojavila pri Sv. Janžu na Vinski gori. Tam je zbolela neka 13 letna učenka. Ker je starši niso pustili v bolnišnico, so morali posredovati orožniki.

m Odpuščen je iz državne službe Jaroslav Kotnik, uradniški pripravnik pri škofiškem ordinariatu v Mariboru.

m Okoli 10 posebnih tovornih vlakov vozi vsak dan živila čez mejo.

m Pekovski pomočniki imajo v nedeljo ob pol 10. pri „Zlatem konju“ v Vetrinjski ulici občni zbor.

m Požar je uničil pri tovarni „Utensilia“ na Pobrežju leseno šupo in napravil 5000 din škode.

m Vlomna tatvina. Iz stanovanja Elize Majhnove na Radvanjski cesti 57 je neznan vlomilec odnesel precej perila.

Vse muzikalije priskrbi promptno po originalnih cenah knjigarna V. HEINZ, Gosposka 26.

* Odbor Ruske Matice v Mariboru se najlepše zahvaljuje društvom, ustanovam, in občinstvu, ki so doprinesli k uspehu letošnjega „Ruskega večera“.

* Iz magdalenskega okraja. V soboto, 2. marca vsi na akademijo in družabni večer Sokola I.

* Faras Poljanec in dr. Roman Klasiar izvajata na koncertu „Mariborskega tria“ v sredo 6. marca, ob 20 uri v dvorani Zadrzne banke Debussy-jevo sonato za violino in klavir. Predprodaja vsotopnic v papirnici Koren v Gosposki ulici.

Nočna lekarniška služba (do vključno 1. marca): Lekarna pri sv. Anehu, Glavni trg 20, tel. 20 05; Magdalenska lekarna, Kralja Petra trg 3, tel. 22-70.

Vino

* Kino Esplanade. Zabavna dunajska veseleogra „V carstvu ljubezni“. Gusti Huber, Oskar Sima, Malterslock.

* Grajski kino. Danes Warner Bros film v naravnih barvah „Plodovi zemlje“, ki nam kaže življenje „Kopačev zlata“.

* Union kino. „Svet se menja“, s Paul Muni-jem. Odlična vellefilm izredno zanimive vsebine in sijajne igre.

Mariborsko gledališče

Torek, 27. febr., ob 20.: „Kovarstvo in ljubezen“. Red C.

Sreda, 28. febr. Zaprilo.

Četrtek, 29. febr., ob 20.: „Via Mala“. Zadržlj. Globoko znizane cene.

Prva ponovitev zlogre „Kovarstvo in ljubezen“, ki je bila pri premieri zelo simpatično sprejeta in ki vzbuja v najbolj napetih prizorih globoko, do popolne tišine se stopnjujočo pozornost, vseh navzočih bo danes, v torek. Na vrsto pride red C. je pa še dovolj prostora na razpolago tudi za neabonente.

Radio

Sreda, 28. februarja

Ljubljana: 7. poročila in veseli zvoki; 12. uvertura; 12.30 poročila; 13.02 šramel „Stirje fantje“; 18. mladinska ura, 18.40 lepota in bogastvo naše zemlje; 19.20 komasacija kmečke posesti pri nas; 20. ruske ciganske romance, 21. godbe na pihalu; 21.15 violinski koncert prof. Jana Šlajsa; 22. poročila; 22.15 dame volijo k plesni glasbi. — Beograd: 14. koncert Donških kozakov; 14.30 Leharjeva dela; 18.05 zabavni koncert; 20. prenos opere. — Sofia: 18. plošče; 19.50 prenos opere. — Kalundborg: 20.15 prenos koncerta s Finske; 21.10 flavta in klavir; 22.20 pl. gl. — Droitwich: 20. simf. koncert; 22.30 škotski koncert. — Radio-Paris: 19.15 klavir in čelo; 21.45 Gounodova opera „Romeo in Julija“; 23.45 komorna gl. — Toulouse: 19.30 lahka gl.; 19.50 harmonika; 21.20 odtomki iz Offenbachove opere „Hoffmanove pripovedke“. — Hilversum: 20.55 koncert orkestra, nato plošče z lahko glasbo. — Rim: 20.30 zabavna glasba; 23. Borodinova opera „Knez Igor“. — Firenze: 19. pesmi; 20.30 gl. iz filmov; 21. plesna glasba. — Dunaj: 18. klavir in čelo; 20. simfonijski koncert (Bach „Missa solemnis“). — München: 21.10 iz Puccinijevih oper.

DRŽAVNA RAZREDNA LOTERIJA.

Glavno žrebanje 39. kola

Din 80.000.—:	23293
Din 40.000.—:	91026
Din 30.000.—:	51222
Din 20.000.—:	1533 82116
Din 10.000.—:	78817
Din 16.000.—:	709 36843 64860
Din 10.000.—:	
19435 21067 27644 39289 44361 65192 67973	
68479 88541 93474	
Din 8000.—:	
3323 8119 20660 24550 29073 30352 53535	
56546 58356 64763 70413 87902	
Din 6000.—:	
2747 33329 34884 43776 46242 60037 60271	
61119 78882 89508 97049	
Din 5000.—:	
11201 17870 25351 27457 33789 40618 42719	
57568 72275 77505 82811 95754 99389	
Din 4000.—:	
1615 4372 5445 10823 13460 15082 23038	
25986 31987 32615 34257 42108 42878 53647	
55682 56732 58880 60880 61998 63523 71596	
74919 77441 85287 89996 92919	

(Brez jamstva)

Pri nas sta bili kupljeni sledeči srečki: št. 97.049 (dobitek din 6000.—) in št. 33.789 (din 5000.—).

Pooblaščen glavna kotaktura drž. razredne loterije bančna poslovilnica BEZJAK Maribor, Gosposka ulica 25

Zanimivosti

Razlastitev posestev v zahodni Poljski

Kako bo upravljano poljsko premoženje, vredno več milijard

Te dni je izdal vodja nemškega vojnega gospodarstva, maršal Göring, odredbo, po kateri se bodo vsa poljedelska in gozdna posestva, ležeča v poljskih pokrajinah, ki so bile zedinjene z Nemčijo, obdelovala in opravljala skupno. Izvzeta so samo tista posestva, ki so bila že 1. septembra 1. 1939. last nemških posestnikov. V ta namen je imenoval Göring za izvedbo načrta svojega posebnega namestnika kot upravitelja. Vsa do sedaj poljska posestva so izgubila s tem pravico do samostojne uprave in svobodnega razpolaganja. Zasežene so tudi vse premičnine, in kdor bi si od dosedanjih gospodarjev hotel prilastiti le eno izmed premičnin, bo kaznovan z ječo in denarno globo.

To novo odredbo tolmačijo kot pričetek razlastitve poljskih posestev, ki bo po svojem obsegu največja od vseh, kar jih je doslej znanih. Za enkrat sicer, še ne govore v odredbi o razlastitvi, da pa obstajajo take namere, je mogoče sklepati iz raznih zasebnih izjav, ki so jih podale odgovorne osebnosti. Kakor poroča »Neue Zürcher Zeitung«, izgube vsi poljski kmetje in veleposestniki pravico do najljubšega lastništva svojega zemljišča, katero so do nadaljnjega upravljali s strani vladnih organov in obdelovali na podlagi skupne uprave. Pozneje pa bodo na teh posestvih naseljeni Nemci, deloma iz vrst državljanov stare Nemčije.

Premoženje, za katero gre, predstavlja vrednost mnogih milijard. Nemčija je, kakor znano, priključila k državi okoli 80.000 km² poljskega ozemlja, na katerem živi šest do sedem milijonov prebivalcev.

Zlato in vojna. Ob vstopu v svetovno vojno 1914 sta imeli Anglija in Francija 1.500.000 kg zlata na razpolago. Pred sedanjo vojno so znašale njune zlate rezerve 5.100.000 kg! Vrednostnih papirjev so imeli angleški državljani v začetku septembra za 240 milijard din!

300.000 ranjencev je terjala španska državljanska vojna. Od teh jih je 50.000 revežev trajno nesposobnih za vojaško službo, 300 pa slepih ali brez rok in nog. Žrtve civilnega prebivalstva v uradnem izkazu Francove vlade niso omenjene.

Tri svatbe na en dan je slavila družina Angori v Cortoni v Italiji. Stari oče in mati sta imela zlato, njuna hči z možem srebrno poroko, dočim se je njen sin, vnuk starega očeta in matere, istega dne poročil z mlado nevesto.

Pred 50 milijoni let je zašla v sklade premogovnika riba, ki so jo pred dnevi našli na Švedskem. Njeno okostje je zelo dobro ohranjeno in meri 1.20 m.

valcev, ki so po ogromni večini poljski kmetje. Eksistenca vseh teh milijonov je bila odvisna od posestev in veleposestev. Na tem ozemlju je bilo pred izbruhom vojne 1 milijon 300.000 goveje živine, 1 milijon 400.000 prašičev in okoli pol milijona konj. Plodna pokrajina Poznanj, kakor tudi pokrajini Severna in Srednja Poljska, ki sta tudi deloma združeni z Nemčijo, predstavljajo glavno žitnico Poljske, a tudi glavne pokrajine za pri-

delovanje krompirja, sladkorne repe in zelenjadi.

Najnovejša Göringova odredba ima namen poskrbeti za pospešitev pridelka življenjskih potrebščin v ogromnem obsegu, ki naj bi krile znaten del potreb nemške prehrane. Pri obdelovanju bodo zaposleni večinoma Poljaki. Deloma naseljujejo nemška oblastva na teh posestvih tudi že nemške kmečke rodbine, ki so se izselile z Balta in iz Volinije.

„Kaznujeta naj se Rydz Smygli in Beck“

Tako stoji v poljskem listu »Slovo«. Ali je moglo biti drugače? se vprašuje avtor Cat. Na to vprašanje odločno odgovarja — da. Lahko bi bili nemško-poljsko vojno taktično zavlekli s spretno politiko, kakor je Chamberlain uspel v Monakovem, odložiti vojno za nekaj mesecev. Pravočasno bi lahko še izvedli obrambne ukrepe in se branili vsaj v močvirnih krajih ob reki. Namestu tega smo vodili premično vojno. Če bi imeli drugega vojskovodjo, drugega ministr-

skega predsednika, drugega finančnega, pa zunanega ministra, še danes bi se lahko branili v zakopih. Boljševiki nas ne bi napadli, ker »so to hijene, ki gredo samo po trupla, ne morejo pa kaj, če se jim kdo postavi po robu.«

Ne morete se tedaj čuditi, če zahtevam kazen za Rydz Smyglia in Becka. To nam nalaga zgodovina, naša deca, ki strada v suženjstvu... Kot narod se moramo odtujiti od Rydz Smyglia, zapustiti ga v njegovi lastni sramoti...

Zadnji veteran iz krimske vojne

V 95. letu je umrl na Angleškem polkovnik Ryck Kromton, zadnji borec iz krimske vojne l. 1855. Kot 11letni deček je sodeloval v angleški ekspedicijski vojski na Krim. Bil je učenec na eni izmed ladij, ki so doplule v Črno morje in bombardirale Sebastopol.

Vrnil se je zdrav v domovino ter se

kasneje udeležil burske vojne v Južni Afriki. Med svetovno vojno se je bavil s konstrukcijo tankov. Postal je slovit inženir. V dvorcih Buckingham in Windsor je vodil električne instalacije, prav tako v palači pravosodnega ministrstva v Londonu.

Francija pred svetovno in sedanjo vojno

Leta 1914 je udrla nemška vojska kakor poplava v Francijo in dospela skoro do predmestij Pariza. Francozom so bili vzeti najbogatejši kraji, že spočetka so izgubili 700.000 svojih najboljših mož, mrtvih, ranjenih in ujetih. Dalje je sovražnik ugrabil 50% francoskih premožnikov, 62% jekla, 65% železa itd.

Vendar je Francija, ki je imela v začetku oktobra 1914 le 136 letal, uspela, zgraditi jih do konca vojne 35.000 s 180.000 motorji. Dnevno je proizvajala 300.000 granat namesto 14.000. Vstopila je v vojno s 3000 avtomatskimi orožji, proizvedla jih je potem 300.000. Imela ni niti enega tanka, kasneje jih je bilo 3000. Ob začetku svetovne vojne je bilo v

Franciji 50 brzozajavnih postaj, na kraju vojne že 30.000!

Zdaj je Maginotova črta ustavila vse nekdanje sanje napadalca. Francija ni izgubila niti pedi svoje zemlje in se je lahko s polno svojo močjo še bolj kot 1914 vrgla na delo.

De Valera je obsodil teroristično postopanje irske republikanske garde in pravi, da na tak način Irska ne bo dosegla svojih ciljev.

FLORENCE RIDDELL

LJUBEZEN NA EKVATORJU

ROMAN 9

Glenison se je odločila, da bo zapustila ladjo brez obotavljanja.

»Robina bom peljal v Kilgomo,« je rekel Michell.

»Greste morda z nama; nemara vam na poti lahko kaj pomagava.«

Glenison je hvaležno sprejela ponudbo.

»Upam, da bom našla tam hotel ali kaj podobnega, kjer bi mogla stanovati?« ga je vprašala.

»Zelo samotni, skoraj divji kraj,« ji je pojasnil Michell. »Razmetan in malo obljuden; posamezne farme so daleč narazen. Okoli deset milj od moje farme bo menda nekaj primernega. Hotel sicer ni, pač pa velik dom z več kočami. Vdova po farmarju je napravila iz prejšnje pridobitne farme nekakšno letovišče. Trenutno je tam nekoliko rekonvalescentov iz Nairobo. Prepričan sem, da vas bo z veseljem sprejela ter vam gostoljubno postregla.«

Michell je vedel, da Filip Castle ni obveščeno o prihodu Glene Naposled je bilo na Filipu vendar vseeno, četudi je Glen še vedno v Londonu, kjer kulja in pomi-

va ter je brez prebitega pennyja! Kaj neki je gnalo to dekle na tako dolgo pot? Zgolj to, da vidi moža, ki mu svojega prihoda še sporočila ni? Toda Glen je skrbno varovala svojo tajno. Včasih se je sama sebi čudila, da si je sploh upala na tako dolgo pot. Morda bi pa le bilo boljše, če bi mu pisala ter sporočila, da ni več zadržkov proti njuni življenjski zvezi?

Postavimo, da bi ji odgovoril: »Pa pridi! Tistih štiri tisoč liber prinesi s seboj!«. Zadnjega stavka bi verjetno ne napisal. Zato bi pa prvi imel poseben poudarek.

Ne — kakor je bila storila, je bilo najmikavnejše. Nepričakovani prihod nekega dne, prav tako kot ji ga je bila zafkrljivo narisala Marjorija: »Halo — Filip! Dejala sem si: ko sem že na poti okoli Afrike, se oglasim tudi pri tebi in te povprašam, kako ti je...«

Priznati si je morala, da je ta duhoviti zgovor zvenel naravnost imenitno. Z njim se je Glen že vnaprej zavarovala, če bi Filip morda svidenja ne sprejel preveč radostno. On bo gotovo kljub te-

mu vedel, da ni šla na to dolgo pot le zategadelj, da bi ga samo pozdravila.

Toda Glen je bila z vsakim trenutkom bliže Filipu. Spomini nanj so se naglo vrstili. Kako ponosno je nosil glavo. Očividno je dejala, da ima za možkega predrdeče ustnice. In kako so se razžarele njegove oči, kadar se je smejal. Marjorija ji je nekoč dejala, da človek ne sme nikoli verjeti modrim očem! Ljudje so mu vedno pravili »ta mladi in lepi Castle«. Kolikokrat je stala Glen pred zrcalom ter se vpraševala, kaj neki je Filip našel na njej, ko so se mu ponujala mnogo lepša in bogata dekleta!

Londonski spomini so ji razigrali srce. Štela je ure, ki jo še ločijo od svidenja. Pa si je spet očitala, da morda le ni storila prav, ko je šla za njim, ne da bi jo poklical, ne da bi jo pričakoval. Filip je morda že zdavnaj pokopal vse drobne in lepe spomine njunega londonskega življenja. Toda — spet videti moža, ki ga je ljubila! Naj se zgodi karkoli, dejanje je vredno njenega truda!

Michell je medtem vrtal po glavi, skušajoč odkriti to ali ono podrobnost o Filipu Castleju. Menda ga je bil dvakrat srečal, predno je odšel iz Kenije. Ne — zaposled si je moral priznati, da je vse to Glenina ljubezenska zgodba. In bilo mu je silno neprijetno, ko ga je ob tem spoznanju bolešno zaskelilo v srcu.

Moda visokih klobukov: — Kaj morate res vzeti škarje s seboj v kino?

ROOSEVELT BO KANDIDIRAL

Državni tajnik Edward J. Hughes je izjavil novinarjem, da je Roosevelt pristal na tretje kandidiranje za predsednika USA na demokratski listi. Poleg Roosevelta bo stranka postavila za drugega kandidata podpredsednika Johna Nancyje Garnerja

Mali Finci se rode v gozdovih, kjer so oblasti pripravile zasilne porodnišnice. Ob nezadostni razsvetljavi in pomanjkanju vode se je tako rodilo že nad 200 otrok. Neko noč so sovjetski letalci odkrili takšno porodnišnico in jo zasuli z bombami.

Vsaka bomba, ki se vrže na sovražno podmornico in tehta 200 kg, stane 6000 frankov. Potapljanje nemške podmornice po francoskem rušilcu »Sirocco« je stalo Francijo 54.000 frankov, ker so morali za potopitev uporabiti 9 bomb po 200 kg.

Kaj pomenijo finska imena? Järvi je jezero, joki reka, selkä gorski hrbet, vari gozd, kaupunki mesto, kylö vas. Poudarek je vedno na prvem zlogu.

Nemški inženirji, ki so nadomestili ameriške, pravijo, da bodo v dveh letih dvignili sovjetsko Rusijo tako, da bo lahko zalagala sebe in Nemčijo z vsemi potrebščinami, neodvisno od vnajnega uvoza.

Vsak naročnik »Večernika«, ki nima poravnane naročnine vsaj do 14 dni pred dnevom smrtne nezgode

izgubi pravico zavarovalnine za

10 000'— din

Glenison je bila vzhicena nad ves dan trajajočo vojnjo v Nairobo. Noč je prespala v kupeju, zjutraj je prišel ponjo mali Robin.

»Peljali se bomo skozi najčudovitejšo pokrajino na svetu,« jo je opozoril Michell. »Kaj boste neki rekla, ko boste videla ta zoološki vrt brez mrež in kletk in njegove zveri, ki se podijo kar ob tračnicah.«

Glenison kaj takega živ dan ni videla. Noji z velikimi čopi, bivoli, ki so se pred lokomotivo okorno umikali s tračnic, divji konji so bili kot stražaji pri čredah govedi. Na bregu reke je videla Glen celo nosoroga, ki je smešno mežikal s svojimi zalitimi očmi v drveči vlak. Gazele so se ob prihodu vlaka divje razletele.

Ponoči so prišli v Nairobo, glavno mesto Kenije. Drugo jutro zgodaj so nadaljevali pot z vlakom proti visokim goram na zapadu.

»Nairoba leži pet tisoč sežnjev nad morjem, višje kot najvišja gora v Angliji,« ji je razlagal Michell. »Pravijo, da je ta višina, ki je točno na ekvatorju, kriva marsičesa, mnogih pojavov, ki so drugje nerazumljivi.«

»Kakšnih pojavov?« je bila Glen radovedna.

(Dalle.)

Kultura

Georges Duhamel v Zagrebu

Dne 22. i. m. zvečer je predaval v Zagrebu eden največjih sodobnih francoskih pisateljev, Georges Duhamel, o francoskem značaju in francoščini. Predavanje je organiziral PEN-klub in pomeni važen stik med Francijo in Jugoslavijo.

Georges Duhamel je bil rojen l. 1884. in je studiral medicino, toda namesto zdravniškemu poklicu se je posvetil literaturi. Pisatelj je pričel že pred svetovno vojno, vendar takrat še ni vzbudil posebne pozornosti, daš je leta 1911. v pariškem Odeonu igrana drama »La Lumière« razmeroma dobro uspela. Sedaj se je uveljavil že tudi kot kritik. V celoti je do pojvne dobe izdal okoli deset knjig. Toda v res velikega in pomembnega pisatelja se je razvil šele po svetovni vojni, katero je preživel kot vojaški zdravnik v vojnih bolnišnicah. Tam so bila zasnovana njegova dela »Pot mučenikov«, »Civilizacija« itd., ki so vzbudila splošno pozornost in postavila njegovo ime v literarno ospredje.

Do sedaj je napisal in izdal Georges Duhamel okoli 90 knjig romanov, novel, dram, potopisov, razprav itd. in spada po tem med najplodovitejše francoske pisatelje. Iz čiste literature je posegel tudi na področja vprašanj sodobnih miselnih tokov, filozofije, družbe itd. Zato je potoval svoječasno po Sovjetski zvezi in Ameriki, vendar se je vrnil v Pariz s prepričanjem, da njegova Francija, kljub vsem senčnim stranem, vendarle naj-

bolje ustreza njegovim idealom in stremljenjem. Prav zato so vzbudile njegove knjige o teli potovanjih mnogo zanimanja ne samo med Francozi, marveč tudi drugod po svetu. Medtem je pa Georges Duhamel sodeloval tudi pri skoraj vseh pomembnejših francoskih revijah, zlasti v »Mercure de France«. Francoska akademija mu je podelila že leta 1930. nagrado za njegovo celotno literarno delovanje, pred dvema letoma je pa postal tudi njen član, in sicer eden najmlajših, kajti člani Francoske akademije s 54. letom se redki.

Dela Georgesa Duhamela so bila prevedena že na mnoge jezike in tudi pri nas Slovencih niso popolnoma neznana. Tako imamo n. pr. v slovenskem prevodu tudi njegovo znamenito in zanimivo knjigo »Prizori iz bodočega življenja« (Scènes de la vie future). Kot predavatelj je nastopal že doma in v tujini, in njegova predavanja so vzbujala vedno veliko zanimanje, daš mu kot pisatelju in kot predavatelju očitajo nekateri preveč čustveno stran dojemanja. Nedavno je predaval v Parizu o bodočnosti Nemčije in so o njegovem predavanju poročali vsi pariški listi.

Daš je bil Duhamel le v Zagrebu, pozdravljamo ta njegov obisk v naši državi tudi Slovenci, želeč, da bi kdaj obiskal še nas in se seznanil z našim življenjem in našimi hotenji.

HRVATSKA ENCIKLOPEDIJA

Kakor poročajo zagrebški listi, prične letos izhajati Hrvatska enciklopedija, ki bo v celoti obsegala 12 knjig leksikalnega formata na 800 do 900 straneh. Sodelovalo bo 70 urednikov in 700 strokovnjakov, glavno uredništvo je pa poverjeno dr. Mateju Ujeviću. Tiskala se bo v »Tipografiji«. Prva knjiga je že urejena in bo izšla v jeseni, naslednje bodo pa izhajale vsakih 6 mesecev, tako da bo to ogromno delo, prvo na slovanskem jugu, dovršeno v šestih letih. Za naročnike je določena cena 5000 dinarjev, ki se plačuje lahko tudi v obrokih po 450 dinarjev vsakega pol leta ali 90 dinarjev na mesec. Ko bo enciklopedija v celoti izdana, bo znašala knjigarniška cena 7200 dinarjev. Hrvatji so se že davno ukvarjali z mislijo izdati svojo enciklopedijo, toda

vsii dosedanja poizkusi so se ponesrečili. Pozneje so bili sproženi predlogi, naj bi se preprosto prevedla kaka tuja enciklopedija in izpopolnila s hrvatskimi stvarmi. Sedaj je dokončno zmagalo stališče, da morajo dobiti Hrvati svojo lastno enciklopedijo. Kakor zatrjuje prospekt, bo hrvatski leksikon tudi grafično odlično delo in bo v marsičem prekašalo celo tuje izdaje. Nabiranje naročnikov so prevzele razne organizacije, med njimi zlasti Gospodarska sloga. Kdaj bomo Slovenci dobili svojo enciklopedijo?

Uspeli Bojana Stupice v Zagrebu. Član mariborskega in sedanjí režiser beoing. arh. Bojan Stupica, nekdanji rajskega gledališča, je gostoval sredi tega meseca v Zagrebu, kjer je zrežiral »Pesem s ceste«. Kritika je sprejela nje-

govo režijo z velikim odobravanjem in ugotovila, da je »Pesem s ceste« ena najboljših predstav letošnje sezone. Posebno naglašá, da je ustvaril tako posrečeno predstavo z igralci, ki sicer ne spadajo med prve. Pri premieri je moral tudi ponovno pred zastor.

k. Belostenčev slovar v Murski Soboti. Pred dnevi se je »Večernik« spomnil 200-letnice izida znamenitega Belostenčevega latinsko-kajkavskega in kajkavsko-latinskega slovarja, ki je izšel 65 let po avtorjevi smrti pod naslovom Gazo phylacium (zakladnica). Izdal ga je Or-

lavič, prav tako pavlicev kakor Varaždinec Ivan Belostenec. Z Belostenčevim slovarjem, o katerem pravi hrvatski literarni zgodovinar Branko Vodnik, da je »najmonumentalnije književno delo 17. st. u Hrvatskoj«, in ki je dandanes seveda že dragocena redkost, se je nedavno posrečilo obogatiti knjižnico Prekmurškega Muzejskega društva v Murski Soboti. Nekoč je moralo biti na Dolinskem več teh in sploh kajkavskih knjig ki so prihajale sem pač iz Čakovca in Varaždina.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih vsake beseda 50 ur, najmanjša pristojbina za 10 oglasov le 5.— Družbe preklicati dopisovanja in zavitovski oglasi 10.— po besedi. Najmanjši znesek za 10 oglasov le 10.— Debele tiskane besede se računajo dvojnó. Oglasni javki za enkratno objavo znaša 2.— Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročniku. Oglasi za večkratno objavo skleni z naročilom ali pa po poštni oložitvi na čekovni račun št. 11.409. Za vse oismene odgovore sledi malih oglasov se mora priložiti znak za 7 dni.

Razno
NA DOBRO DOMAČO HRANO
spejmem več delavcev ali namješčenecv. Ugodno, ker je sredi mesta in poceni. Vprašati Kneza Koclija ul. 24-I, vrata 4. 663-1

Tem potom zadnjič pozivamo ZADRUGO ZDRUŽENIH MIZARJEV
v Mariboru. Vetrjajska ulica, da pošlje mizarja popraviti dobavljeno pohištvo v Kopaljško ulico štey. 6, vrata 67. 684-1

Posesti
HIŠE Z VRTOM
pri Mariboru od 12.000 din naprej. — Posestva od 35.000 dalje. — Gostilne, vile, prodaja Posredovalec. Maribor. Meljska cesta 12-I. 674-2

Prodam
KOMPLETNO SPALNICO
prodam poceni. Trubarjeva ul. 5/5. 677-4

CEPILNA SMOLA
po din 48.— za kg. Mixdrin. Neodendrin. tobačni izvleček in umetna gnojila oddaja Kmetijska družba. Meljska cesta 12. tel 20-83. 683-4

JABOLKA
za kuhanje in jabolčne zavojaje 3.— in 4.— za kg. Skladšče Koradžija. Kolodvor ska 1. 686-4

Stanovanje
DVOSOBNO STANOVANJE
s kuhinjo, prenovljeno, se odda samo stalno nastavljenim. Splavarska 7. Siker. 675-5

ENOSOBNO STANOVANJE
sončno, se odda s 1. marcem v Novi vasi. Točen naslov v ogl. odd. »Večernika«. 680-5

DVOSOBNO STANOVANJE
komfortno, v centru se odda s 1. marcem. Vprašati stavnena pisarna. Vrtna ulica 12. 682-5

Sobo odda
OPREMLJENO SOBO
oddam gospodu. Koroška cesta 41. 672-7

SPREJMEM GOSPODA
na stanovanje in hrano. Jetrovškova 19 (Magdalenska). 679-7

OPREMLJENA SOBA
velika, sončna, se odda. Aleksandrova 47, vrata 3. 685-7

Sluzbo dobi
MLAJŠO POSTREZNICO
stazšno in pošteno, sprejemem za vsak dan od 8-10. in 13-15. ure. Oglasiti se: Prečernova ul. 20-I, vrata 3. dovolj dne. 673-9

Sluzbo išče
MLAD PEKOVSKI POMOČNIK
želi službo takoj ali po dogovor. Pripravljen sem tudi raznašati kruh. Naslov v ogl. oddelku »Večernika«. 671-10

Lokal
VELIK TRGOVSKI LOKAL
primeren za specerijo ali bife se takoj odda v Aleksandrovi cesti 7 v Krčevini. Tam tudi kompletno dvosobno stanovanje. 681-14

V najem
Dobrodoča, večja **TRGOVINA**
na zelo prometnem kraju okolica Maribora se odda v najem. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Kapital«. 678-15

Soliden zakonski par vzame takoj v najem dobro idočo **GOSTILNO**
v Mariboru ali blizu Maribora, eventualno z mesnico. Ponudbe pod »Soliden Ljutomercan« na ogl. odd. »Večernika«. 688-15

Vseh vrst **STROJI**
za obdelavo lesa

ZAGARSKI LISTI
za venecijanke in jarmenike

NOZE ZA SKOBEJNE STROJE in vse ostalo **STROJNO ORODJE**
v prvovrstni kakovosti **NA ZALOGI V LJUBLJANI**
Specialna trgovina **Dovžan Ivan**
Ljubljana, Franciškaška št. 1, t.l. 45-42

Sport

Zaključek damskega drž. prvenstva

Včeraj dopoldne se je zaključilo na Pokljuki letošnje damsko državno prvenstvo v alpski kombinaciji s slalomom, kjer so startale vse tekmovalke v smuku ter še nekatere Mariborčanke in Celjanke izven konkurence. Proga za slalom je bila nedaleč od Sport hotela. Dolga je bila 250 m s 60 m višinske razlike ter okoli 40 vrataci. Rezultati slaloma:
1. Pernuš Poldka (SmK Ljubljana) 1:19,4.
2. Stolcer Pavlina (Gorenjec) 1:41.
3. Heim Erika (Skala) 1:44.
4. Mihorko Vida (SPD Maribor) 1:51.
5. Cop Sida (SPD Maribor) 2:00,8, obe izven konkurence.
6. Pavlič Erika (SmKL) 2:02.
7. Jošt Iva (SPD

Beograd) 2:08.
8. Mravljak (Celje), izven konkurence. Mariborčanka Černić Bara in Praček Lojzka sta bili diskvalificirani. Najboljši čas v eni vožnji je dosegla Heimova z 38 sekundami.

OCENA ZA ALPSKO KOMBINACIJO
Rezultati smuka in slaloma dajejo v letošnjem damskem državnem prvenstvu v alpski kombinaciji sledeči vrstni red:
1. Pernuš Poldka 177,58.
2. Heim Erika 207,24.
3. Stolcer Pavlina 258,96.
4. Jošt Iva 341,18.
5. Pavlič Erika 366,61.
6. Vrančič Radojka 427,80.
7. Lazička Vlasta 456,58.

ODHOD ROKOBORCEV NA BALKANIADO
Državna rokoborska reprezentanca je odpotovala včeraj proti Carigradu, kjer bodo prve dni v mareu velika tekmovanja za prvenstvo Balkana v izvedbi Turčije. V Beogradu je bilo poslednje izločilno tekmovanje med Hlicem (Jugoslavija) in Hopekom (Hajduk, Sarajevo). Zmagal je Hoppek ter je moštvo sestavljeno sledeče: **banlam:** Hoppek, **peresna:** Moguljak (Croatia, Zagreb), **lahka:** Mrkus (Herkules, Zagreb), **weller:** De Lucca (Herkules, Zagreb), **srednja Ivanič (podruž. Maratona-Maribor v Rušah), poltežka:** Cuk (Hajduk, Sarajevo), **težka:** Gerovac (Croatia, Zagreb). Za reprezentanco bi bili prišli v poštev tudi Mariborčani Pišer in Pirher, ki sta pa morala radi pomanjkanja dopusta odpovedati sodelovanje, ter Verbošt, ki je zbolel.

organiziral več prireditvev. Izmed sklepov obnega zhora je posebej omembe važen, da se bodo ukinitile vse podeželske sekcije (7) ter se priključile matičnemu društvu v Mariboru.

STANGLOV SPOMINSKI SMUK
SSK Maraton razpisuje za 3. marca »Stanglov spominski smuk od Ruške kočé do Ruš s startom ob 11. Zmagovalec bo prejel prehodni pokal, drugi in tretji diplomó, vsi tekmovalci pa spominski znak. Prijave je treba poslati najkasneje do 2. marca opoldne na naslov SSK Maraton, Maribor, Koroška cesta 26/II, prijavnina din 5.—
s **Italijanski mečevalci so v Rimu premagali nemške z rezultatom 6:2 in 9:2.**

Smučarska poročila
(»Putnik«, Maribor, 27. febr. 1940)
Grič (Oset-Rošpoh): —1 C, solhčno, mirno, 25 cm osrenjenega snega.
Pohorski dom — Mariborska kočá: —0 C, jasno, mirno, 30 cm zrnatoga snega.
Sv. Lovrenc na Pohorju: —8 C, jasno, mirno, 28 cm snega — sreč.
Kotlje — Rimski vrecel: —6 C, jasno, mirno, 40 cm zrnatoga snega.
Peca: —2 C, pooblačeno, mirno, 80 cm zrnatoga snega.

OBČNI ZBOR »PERUNA«
Kolesarsko in motociklistično društvo »Perun« je imelo v Narodnem domu svoj letošnji občni zbor. Po poročilih tajnika Močivnika in blagajnika Jelenka je bila izvoljena nova uprava, ki ji zopet načeluje Anton Hlebš, ki je v priznanje za svoje 10 letno delovanje kot predsednik društva prejel lepo častno diplomó. »Perun« bo ob priliki proslave dvajsetletnice obstoja

Opozorjamo dame.
da si še lahko nabavijo čevlje po **din 120- do 160-**
v štey. 35, 36, 37, 40, 41
King Shoe, Gosposka 30
Sledite naše nadaljnje oglase v mesecu marcu!

Za vedno nas je zapustil naš ljubljeni sostanovalec gospod **Franc Bezovnik**
poštni poduradnik v pok.
Pogreb bo v sredo, dne 28. februarja t. l. ob 16.30 Izpred mrtvašnice na Pobrežju.
Maribor, dne 27. febr. 1940.
Družina **STROJAN**

Zahvala
Vsem, ki so z nami sočustvovali ob težki nenadomestljivi izgubi naše nepozabne dobre in skrbne sopróge, mamice, tete, tašče in svakinje, gospe **Marije Domiter, roi. Šegula**
se tem potom iskreno zahvaljujemo. Še prav posebno zahvalo smo dolžni g. dr. Daražio Aleksandru za požrtvovalno zdravniško pomoč, prečastiti duhovščini in vsem, ki so blago pokojnico spremili na njeni poslednji poti.
Zalujoči ostali.